Eén jaar...

08-03-2012 08:52

Vorige week zat ik met een van onze schrijvers te babbelen om zijn vakantieverblijf in Zuid-Frankrijk een aantal weken per jaar om te toveren tot een 'schrijvershuis'. Goed plan, schrijvers kunnen onder begeleiding schaven aan hun techniek, praten met lotgenoten, de rust opzoeken. Samen koken, gezelligheid, saamhorigheid en toch ook eenzaamheid, een soort Yellow house, maar dan Blue.

Enfin, die schrijver - geen amateur, hij heeft al mooie boeken op zijn naam staan en bijna prijzen gewonnen - vertelt zijn verhaal. Iets meer dan een jaar geleden heeft hij dus aangeklopt bij een uitgeverij. Ik zal geen namen noemen, maar we praten over een gerenommeerde uitgeverij uit Amsterdam (blijven er nog maar 5 over). De hele handel netjes conform de richtlijnen aangeleverd, dus op papier (!! anno 2011, hoe bestaat het), synopsis erbij, etc. Wanneer je dan de weken erna thuiskomt, ben je licht gespannen of jouw meesterwerk toe mag treden tot het walhalla. Na een paar maanden is dat gevoel volledig weggeëbt en heeft plaats gemaakt voor irritatie en onzekerheid. Een paar mailtjes later zonder reactie en je gaat met je script op zoek naar andere mogelijkheden om te publiceren.

Maar dan: precies één jaar na dato, krijg je bericht van de gerenommeerde uitgever! En, eerlijk zijn, jullie verwachten nu allemaal die afwijzing... Nee dus. "We hebben uw werk bekeken en zijn geïnteresseerd. Kunt u ons nog meer van uw werk toezenden?."
Voor een gesprek is het kennelijk nog te vroeg, we zijn per slot van rekening pas een jaar onderweg.

Voor deze uitgeverij geldt maar één woord: hopeloos. Hopeloos is een mooi woord, je kunt schelden en tieren, maar hopeloos is veel krachtiger, geeft de situatie weer zoals die is: er is geen hoop meer, de uitgeverij is gedoemd failliet te gaan. Sneu is trouwens ook zo'n mooi woord.

Waar ik me de laatste tijd steeds meer over verbaas, is dat iedere traditionele uitgeverij schrijvers oproept hun scripts te sturen. Sommige uitgevers zijn daarbij wel zo eerlijk te vermelden dat het maanden kan duren voordat er antwoord volgt, dat het script niet wordt geretourneerd en dat er een afwijzing zonder reden kan volgen. Maar waarom zou je überhaupt schrijvers op deze manier werven?

Stel je voor: Ajax 1 roept iedere voetballer op filmpjes te sturen. Me dunkt dat een 3e klasser amateurvoetballer zijn 'trucje' opstuurt met het verzoek te mogen spelen in Ajax 1. Dit is een waanzinnige manier van werven. Methode jaren '50. In het voetbal is dit goed gestructureerd, je hebt de top (het Nederlands elftal), de eredivisie, de eerste divisie, de hoofdklasse amateurs, etc. Talenten komen per definitie bovendrijven, niemand die er maar aan denkt om te pretenderen in de top te kunnen spelen wanneer ze zelf amateur zijn.

En toch is het in het uitgeefwereldje usance dat amateurschrijvers direct voor de top gaan. Uitgevers worden overspoeld met scripts, waarvan ze 99,5% afwijzen. Ik ken geen branche waar dat gebeurt. Stel je voor dat je bureauredacteur bent en je werk bestaat uit het afwijzen van 99,5% van wat je krijgt aangeleverd... lekker voor je relatie. En ook het alom geprezen Tenpages hoort in dit rijtje thuis: een waste van 97% wordt daar gecreëerd, daar kan je geen business model op bouwen en helpen de radiospotjes niet. Waste of energy, waste of money, gewoonweg: waste.

Uitgevers: luister. In mijn vorige column heb ik jullie getipt om meer boeken uit te geven. Zie dat maar als een goed gebaar mijnerzijds en een begin van herstel in zware tijden. Nu volgt het volgende stukje van de legpuzzle. Start een B-merk onder een andere merknaam, laat daar de scripts 'binnenlopen', stel de auteurs in

staat zelf hun boek te publiceren en te promoten en zet er zelf een half fte op om de goede kwaliteit eruit te filteren. Voor de goede orde: dit kost je niets en je verdient per verkocht boek en je creëert je eigen Talent Pool. Succes!

O ja, hoe verging het de schrijver? Die gaat toch 'nog wat werk opsturen', arme man. Maart 2013 volgt deel twee van deze column. ;-)

Ps: die column over de boekhandels volgt, ik heb ook nog een vilein stukje over waarom het Letterenfonds per direct moet worden stopgezet, maar dat komt later wel.

David Huijzer